

Ю. Л. Юринець,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри конституційного та адміністративного права
Національного авіаційного університету (м. Київ)

УДК 347.97/.99

ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ТА ПРИВАТНОЇ СКЛАДОВОЇ СУДОВИХ СПОРІВ У СФЕРІ ЗАХИСТУ КУЛЬТУРНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН

Розглянуті особливості судових спорів у сфері забезпечення культурних прав громадян. Показано, що за своєю суттю такі спори за участю суб'єктів владних повноважень є публічними і підлягають розгляду переважно в адміністративних судах. Разом із тим в умовах сучасного процесуального законодавства України деякі подібні публічні спори здебільшого вирішуються за межами адміністративних судів, але при цьому зберігають характер публічно-правових. За таких умов обов'язковим для судів є застосування конституційного принципу, відповідно до якого суб'єкт владних повноважень може діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, і не має права підмінити законність доцільністю.

Ключові слова: культурні права, адміністративне судочинство, господарське судочинство, публічно-правовий спір, публічні відносини, суб'єкт владних повноважень

Культура є головним чинником, що визначає духовний розвиток нації, показником її самобутності. Як свідчить світовий досвід, розвиток і вдосконалення культури є однією з вирішальних умов суспільного й соціального прогресу [1, с. 1].

Реалізація потреб людини у сфері культури забезпечується гарантіями реалізації певних прав, які визначаються як культурні права (права у сфері культури) [2, с. 13; 3, с. 20 та ін.].

Водночас, говорячи про гарантії реалізації будь-яких прав, не можна не поставити на чільне місце гарантії судового захисту таких прав. Як зазначається в роботі [4, с. 3], у суспільстві, організованому згідно з принципами демократії, інститут правосуддя як втілення ідеї справедливості виходить за межі державної служби. Правова система такого суспільства гарантує кожному громадянину за умови виконання ним відповідних обов'язків повну реалізацію прав і свобод, підґрунтям існування яких є фундаментальні цінності демократії.

При цьому необхідно враховувати, що сфера культури й ідеології — делікатна сторона життя суспільства, тому її регулювання потребує особливого підходу [5, с. 184–185]. Отже, питання реалізації специфічних (культурних) прав громадян специфічними засобами судового впливу є предметом уважного дослідження.

Культурні права людини є складними і різноманітними. Ці права громадяни можуть здійснювати або самостійно, або за допомогою держави. Разом із тим сучасний рівень потреб культурного життя робить неможливим ефективну реалізацію культурних прав громадянами самостійно. Так, згідно з ч. 1 ст. 6 Закону України “Про культуру”, правами громадян у сфері культури визначені права на свободу творчості; вільний вибір виду діяльності у сфері культури, засобів і сфер застосування творчих здібностей, самостійне розпорядження своїм твором; провадження творчої

діяльності самостійно або з використанням будь-яких форм посередництва; на створення закладів культури недержавної форми власності різних напрямів діяльності та організаційно-правових форм; об'єднання у творчі спілки, національно-культурні товариства, центри, фонди, асоціації, інші громадські організації у сфері культури; збереження, розвиток, пропагування культурної, мовної самобутності, традицій, звичаїв та обрядів; захист прав інтелектуальної власності, зокрема авторського права і суміжних прав; доступ до культурних цінностей, культурної спадщини і культурних благ; здобуття культурно-мистецької освіти; інші права, встановлені законодавством.

Цей перелік, який, звісно, є неповним, свідчить про те, що якщо право на свободу творчості особа здійснює самостійно, а держава оберігає (гарантує) це право від свавільного втручання владних структур та третіх осіб, обмежуючи це право виключно в інтересах суспільної необхідності і створюючи при цьому необхідні механізми захисту від необґрунтованих обмежень (хоча і при введенні обмежень можуть виникати гострі суперечки), то таке право як доступ до культурних цінностей та культурної спадщини можливе тільки завдяки зусиллям держави, які (зусилля) спрямовані на облік (виявлення, наукове вивчення, класифікація, державна реєстрація), запобігання руйнуванню або заповідянню шкоди, забезпечення захисту, збереження, утримання, відповідне використання, консервацію, реставрацію, ремонт, реабілітацію, пристосування та музеєфікацію об'єктів культурної спадщини (Закон України "Про охорону культурної спадщини"). Згідно з Конвенцією ООН про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини (ратифікована Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 4 жовтня 1988 р. № 6673–XI), кожна держава-сторона цієї Конвенції визнає, що зобов'язання забезпечувати виявлення, охорону, збереження, популяризацію й передачу майбутнім поколінням культурної і природної спадщини, яка перебуває на її території, покладається насамперед на неї.

Отже, активна участь держави та її органів і реалізації культурних прав громадян породжує публічно-правовий характер відповідних правовідносин.

Судове вирішення публічних спорів як самостійна сфера судочинства виникла в Україні порівняно недавно. Тому проблеми в цій сфері є достатньо гострими. По-перше, виникає проблема розмежування — неможливості подекуди однозначно й напевно розмежувати правові спори, підвідомчі господарському, адміністративним і місцевим загальним судам [6, с. 74]; по-друге, визначити статус тих спорів, які в силу неможливості надійного розмежування потрапляють у сферу розгляду іншого, ніж адміністративне, судочинства. Указані проблеми практики судового захисту культурних прав громадян у силу наявності публічної складової безпосередньо пов'язані з адміністративним й адміністративним процесуальним правом і підлягають вирішенню засобами адміністративного права.

У сучасних умовах окремим теоретичним і практичним аспектам державного управління у сфері культури, зокрема, в умовах ринкової трансформації суспільства, присвячені роботи [1; 5; 7–12 та ін.]. Разом з тим аспект судового захисту реалізації прав громадян у культурі залишається майже недослідженим. Окремі питання в цій сфері досліджені автором [13]. Однак комплексний аналіз цього питання ще попереду.

Отже, *метою статті є дослідження впливу публічно-правової складової в сфері реалізації культурних прав громадян на особливості вирішення спорів у цій сфері, зокрема щодо визначення підвідомчості таких спорів.*

Згідно з ст. 125 Конституції України, система судів загальної юрисдикції в Україні будується за принципами територіальності і спеціалізації. Водночас, як свідчить практика, спеціалізація судів породжує спори про предметну підвідомчість справ [6, с. 74].

З метою спеціалізації судів у сфері захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень (далі — СВП) в Україні створена система адміністративного судочинства на підставі прийнятого 6 липня 2005 р.

Кодексу адміністративного судочинства (далі — КАС України). Як зазначалося в пояснювальній записці до проекту Кодексу (в проекті він називався як Адміністративний процесуальний кодекс України), запровадження адміністративного судочинства зумовлене правовою природою публічно-правових спорів, де громадянину протистоїть потужний адміністративний апарат. Судове провадження у таких справах повинно здійснюватися на дещо інших засадах, ніж у цивільних судах. Адміністративний процесуальний кодекс України повинен стати правовою основою для діяльності адміністративних судів щодо здійснення правосуддя у публічно-правових справах у сфері державного управління та місцевого самоврядування [14].

Таким чином, автори законопроекту чітко зазначали, що справи адміністративної юрисдикції — це справи у публічно-правових справах у сфері державного управління та місцевого самоврядування. Оскільки державне управління та місцеве самоврядування реалізують спеціальні суб'єкти (СВП), видавалося, що критерієм віднесення справ до адміністративної юрисдикції є участь у справі в якості хоча б однієї із сторін суб'єкта владних повноважень.

Як зазначає Т. О. Коломoeць, до сфери адміністративного судочинства належать публічно-правові відносини, отже, центральним є розуміння публічності, публічного права. На сьогодні в законодавстві немає поняття публічного права та не визначені його відмінності від приватного. Мабуть, ключовим поняттям публічного права є публічний інтерес [15, с. 374]. З іншого боку, як вказував В. Б. Авер'янов, об'єктивним критерієм виокремлення з маси суспільних відносин тих, що складають саме предмет адміністративного права, правильно вважати саме обов'язкову наявність у цих відносинах особливого суб'єкта (тобто такого, у якому уособлюється так звана “публічна адміністрація”) у вигляді державних органів виконавчої влади або виконавчих органів місцевого самоврядування (фактично — СВП). Адміністративне право регулює відносини між вищезазначеними органами та приватними особами щодо забезпечення необхідних умов для ефективної реалізації належних приватним особам прав, свобод і законних інтересів [16, с. 29]. Отже, наявність серед сторін спору СВП для визначення спору як адміністративно-правового має не формальний характер, а є критерієм, за В. Б. Авер'яновим, його саме публічної природи.

Варто зазначити, що сам по собі КАСУ не створює жодних перешкод щодо застосування такого підходу. Однак певну плутанину в це питання вніс Інформаційний лист Верховного Суду України (далі — ВСУ) від 26 грудня 2005 р. № 3.2.-2005, у якому зазначалося, що справою адміністративної юрисдикції може бути судовий спір з правовідносин, у яких хоча б один суб'єкт законодавчо уповноважений владно керувати поведінкою іншого (інших) суб'єкта (суб'єктів), а ці суб'єкти відповідно зобов'язані виконувати вимоги та приписи такого владного суб'єкта. Правда, по-перше, такого критерію (“уповноважений владно керувати”) немає в КАС України, а по-друге, як правильно зазначає В. М. Бевзенко [17, с. 5], у конкретних публічно-правових відносинах суцільного підпорядкування волі суб'єкта владно-публічних повноважень не існує, проте у разі вступу із цим суб'єктом у правовідносини публічного характеру на зацікавлену особу (фізичну або юридичну) покладається обов'язок дотримуватися встановлених нормами права певних правил поведінки; крім того, через публічно-правові відносини здійснюється державне регулювання.

Разом із тим найбільш послідовно положення зазначеного Інформаційного листа ВСУ від 26 грудня 2005 р. № 3.2.-2005 реалізовувалися у справах із СВП з приводу рішень, дій чи бездіяльності СВП щодо розпорядження майном чи земельними ділянками. Вважалося, перш за все спеціалістами у галузі господарського права, що відносини щодо розпорядження власністю є приватноправовими, навіть незважаючи на те, що в них беруть участь СВП [18; 19 та ін.]. Однак навіть такий підхід не дозволяє виключити із аналізованих правовідносин публічну складову.

Наприклад, Положенням публічного будівельного права Німеччини визначена певна відстань будинку, що зводиться, від меж із сусідом. Це слугуватиме публічним

інтересам, зокрема запобіганню тому, щоб на випадок пожежі вогонь перекидався з будинку на будинок. Одночасно додержання цього положення про відстань захищає також індивідуальні інтереси сусіда — “не варто стикатися надто тісно”. Ще один приклад з галузі права на допуск промислових установок: коли в законі зазначено, що “експлуатація промислової установки повинна бути надійною”, то це слугує у першу чергу громадським, тобто публічним інтересам. Одночасно це положення захищає й індивідуальні інтереси мешканців сусідніх будинків, зокрема, від можливої небезпеки. Отже, за суб’єктивно-публічним правом захищений у такий спосіб громадянин може вимагати від адміністративного органу додержання цього положення, у тому числі через адміністративний суд. Тому суб’єктивно-публічне право забезпечує кожному окремому громадянину чи підприємству позицію наділеної власними правами особи. Тим самим воно надає йому змогу самостійно виступати у своїх правовідносинах з державою. Таким чином, кожна окрема людина є вже не просто мешканцем у державі, а наділеним власними правами громадянином.

Значення цього суб’єктивно-публічного права набагато ширше, тому що воно вирішальним чином визначає відносини між громадянином чи підприємством, з одного боку, і державою, тобто у цьому разі його адміністративним органом, — з другого [20, с. 43].

Отже, за законодавством Німеччини, порушення адміністративними органами законодавства щодо розпорядження землею становить публічний інтерес і підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Зазначені проблеми повинні безпосередньо стосуватися спорів у сфері культурних прав. Так, гострими є питання передачі земельних ділянок під забудову в межах пам’ятки археології, в охоронних зонах пам’яток історії, в паркових зонах, в межах природно-заповідного фонду України тощо. Сюди ж примикають і питання перепрофілювання (виселення) з приміщень закладів культури.

В ухвалі Вищого адміністративного суду України від 9 квітня 2009 р. № К–8862/07 [21] у справі за позовом про визнання дій неправомірними підтримана позиція прокуратури Автономної Республіки Крим (АРК) та Державної служби охорони культурної спадщини щодо неможливості будівництва на земельній ділянці, яка, відповідно до Історико-архітектурного плану і комплексного охоронного зонування пам’яток історії, культури та природи адміністративного району “Велика Ялта”, затвердженого Постановою Уряду Автономної Республіки Крим № 330 від 16 листопада 1995 р., розташована в зоні охоронюваного ландшафту Місхорського парку, де заборонено проведення будівельних робіт.

Разом із тим аналогічна за змістом справа розглянута і в межах господарського судочинства. Зокрема в постанові Вищого господарського суду України (ВГСУ) від 22 квітня 2009 р. у справі № 2–17/3550–2004 [22] за позовом про визнання недійсним рішення підтримана позиція природоохоронного прокурора щодо неприпустимості передачі в довгострокову оренду під будівництво земельної ділянки Лівадійського парку, землі якого є державною власністю, мають особливий статус і до комунальної власності ніколи не передавались, тому в органу місцевого самоврядування відсутнє право розпоряджатися цією земельною ділянкою. Ця позиція обґрунтована приписами ст.ст. 3, 4 Закону України “Про природно-заповідний фонд України”, відповідно до яких пам’ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення є об’єктом природно-заповідного фонду та власністю народу України. Вилучення земельної ділянки природно-заповідного фонду (загальнодержавного значення) як особливо цінної можливе лише за відповідною постановою Кабінету Міністрів України у випадках, передбачених ст. 150 Земельного кодексу України. Зазначена умова не була виконана.

Таким чином, слід визнати, що в умовах сучасного процесуального законодавства України публічні спори, в тому числі пов’язані з охороною культурної спадщини та захисту інших культурних прав, здебільшого вирішуються за межами адміністративних судів. Адміністративна юстиція може існувати в різноманітних

організаційних формах, а тому зводити її виключно до функціонування системи незалежних адміністративних судів (тобто до адміністративного судочинства) є помилковим [23, с. 12]. Більше того, в умовах українського судочинства близькі за суттю спори перетинаються в різних системах судочинства, на що звернена увага вище.

Про публічний характер таких спорів, незалежно від виду судочинства, де такі справи розглядаються, свідчить також те, що згідно зі ст. 2 Господарського процесуального кодексу України, господарський суд порушує справи за позовними заявами, зокрема, прокурорів та їхніх заступників, які звертаються до господарського суду в інтересах держави. Але подача позовів “в інтересах держави” є визнанням публічно-правового характеру спору, який не може розглядатися в господарських судах (крім справ про банкрутство за участю кредиторів-органів, уповноважених здійснювати контроль за сплатою податків та інших обов’язкових платежів).

Висновки про публічний характер справ має і практичний характер. Так, згідно з ч. 3 ст. 6 Цивільного кодексу України, сторони в договорі можуть відступити від положень актів цивільного законодавства і врегулювати свої відносини на власний розсуд. Водночас, згідно з ч. 2 ст. 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов’язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Отже, при розгляді спорів щодо укладання договорів СВІП суд, навіть господарський, не має права дозволяти такому СВІП відступати від вимог закону. Тому, наприклад, не можна погодитися з позицією, викладеною в постанові Київського апеляційного господарського суду від 25 січня 2010 р. у справі № 35/52 [24], в якій незаконну передачу майна в оренду суд виправдав свободою договору (доцільністю).

Як вказує В. І. Шишкін [20, с. 45], аналізуючи систему права Німеччини, принцип “обмеження законом” виводиться з конституції. Ознаки демократії вимагають, щоб важливі для держави та її громадян рішення приймав уповноважений на це законодавець. Таким чином, адміністративний орган повинен діяти лише в тих рамках, які визначає законодавець. Адміністративний орган не може діяти на підставі власного права або, більш того, на підставі суверенітету. Обґрунтувати це можна принципом правової держави, який вимагає регулювання правовідносин між державою та громадянами загальними законами. Адміністративний орган не повинен у кожному окремому випадку вирішувати, що є законним, а що — ні. Зрозумілим це стає ще з такого: принцип правової держави вимагає, щоб право в діях органів передбачалося громадянами. Лише тоді воно буде провідною ниткою в їхніх діях і рішеннях. Але цієї якості право може набути лише за умови, що його регулюють загальні закони. Якщо адміністративний орган діятиме, не керуючись законами, а на підставі власного суверенітету, то рішення його важко передбачити, наслідком чого стане юридична нестабільність.

Виходячи з обов’язку держави, в тому числі міжнародного, забезпечувати культурні права громадян, можна дійти висновку, що спори з приводу таких прав за участю суб’єктів владних повноважень є публічно-правовими і підлягають розгляду переважно в адміністративних судах. Разом із тим, в умовах сучасного процесуального законодавства України деякі публічні спори, в тому числі пов’язані з охороною культурної спадщини та захисту інших культурних прав, здебільшого вирішуються за межами адміністративних судів, але при цьому зберігають характер публічно-правових. За таких умов обов’язковим для судів є застосування конституційного принципу, відповідно до якого СВІП може діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, і не має права підміняти законність доцільністю.

Список використаних джерел

1. *Задихайло, О. А.* Організація управління культурою в Україні (адміністративно-правовий аспект) [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 “Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право” / О. А. Задихайло. — Х., 2006. — 19 с.
2. *Бородін, І. Л.* Адміністративно-правові способи захисту прав та свобод людини і громадянина [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук : спец. 12.00.07 “Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право” / І. Л. Бородін. — Х., 2004. — 38 с.
3. *Рабинович, П. М.* Основы общей теории права и государства [Текст] : [учеб. пособ.] / П. М. Рабинович. — [изд. 7-ое, с изм.]. — Х. : Консум, 2005. — 320 с.
4. Порівняльне судове право [Текст] : [навч. посіб.] / І. Є. Марочкін, Л. М. Москвич, Н. В. Сібільова, В. С. Бабкова, Ю. І. Крючко ; за ред. І. Є. Марочкіна та Л. М. Москвич. — Х. : Право, 2008. — 112 с.
5. *Чиркин, В. Е.* Публичное управление [Текст] : [учебн.] / В. Е. Чиркин. — М. : Юристъ, 2004. — 475 с.
6. *Бевзенко, В. М.* Особливості застосування адміністративного процесуального законодавства України [Текст] / В. М. Бевзенко // Актуальні питання цивільного та господарського права. — 2011. — № 4 (29). — С. 74–84.
7. *Безгін, І.* Мистецтво і ринок: нариси [Текст] / І. Безгін. — К. : Компас, 2005. — 544 с.
8. *Безклубенко, С. Д.* Теорія культури [Текст] : [навч. посіб.] / С. Д. Безклубенко. — К. : Либідь, 2002. — 324 с.
9. *Голосніченко, І. П.* Адміністративне право України: основні поняття [Текст] : [навч. посіб.] / І. П. Голосніченко, М. Ф. Стахурський, Н. І. Золотарьова ; за заг. ред. І. П. Голосніченка. — К. : ГАН, 2005. — 232 с.
10. *Карлова, В. В.* Державна політика у сфері культури: сутність та особливості реалізації в сучасних умовах [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.01 “Теорія та історія державного управління” / В. В. Карлова. — К., 2003. — 20 с.
11. Культура в законі: Стан та проблеми правового регулювання культури в Україні [Текст] / за ред. О. Гриценка. — К. : УІЦД, 1998. — 100 с.
12. *Копієвська, О. Р.* Особливості реалізації культурних прав і свобод людини в Україні [Текст] / О. Р. Копієвська // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия “Юридические науки”. — 2008. — Т. 21 (60). — № 2. — С. 106–112.
13. *Юринець, Ю. Л.* Міжнародно-правова охорона культурної спадщини в контексті міжнародних зобов'язань України: правозастосування та судова практика [Текст] / Ю. Л. Юринець // Вісник господарського судочинства. — 2011. — № 4. — С. 92–102.
14. Адміністративний процесуальний кодекс України : проект Закону від 21.04.2005 р. за № 1331 [Електронний ресурс] Верховна Рада України. — URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=12720.
15. *Коломоєць, Т. О.* Адміністративне право України. Академічний курс [Текст] : [підручн.] / Т. О. Коломоєць. — К. : Юрінком Інтер, 2011. — 576 с.
16. Державне управління: теорія і практика [Текст] / Авер'янов В. Б., Цветков В. В., Шаповал В. М. та ін. ; В. Б. Авер'янов (ред.). — К. : Юрінком Інтер, 1998. — 431 с.
17. *Бевзенко, В. М.* Суб'єкти владних повноважень в адміністративному судочинстві України [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук : спец. 12.00.07 “Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право” / В. М. Бевзенко. — Х., 2010. — 35 с.
18. *Осетинський, А.* Юрисдикція судів з розгляду земельних спорів: розмежування чи конкуренція? [Текст] / А. Осетинський // Право України. — 2009. — № 9. — С. 45–48.
19. *Стахурський, М. Ф.* Проблеми визначення підвідомчості земельних спорів господарським судам України [Текст] / М. Ф. Стахурський // Вісник господарського судочинства. — 2009. — № 5. — С. 35–39.
20. *Шишкін, В. І.* Судові системи країн світу [Текст] : [навч. посіб.] [у 3-х кн.]. — К. : Юрінком Інтер, 2001. — Кн. 2. — 336 с.
21. Ухвала Вищого адміністративного суду України від 13.06.2006 р. у справі за скаргою ОСОБА_2 на неправомірну бездіяльність управління містобудування та архітектури виконавчого комітету Черкаської міської ради [Електронний ресурс] Єдиний державний реєстр судових рішень. — URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/417724>.

22. Постанова Вищого господарського суду України від 22.04.2009 р. у справі № 2-17/3550-2004 за позовом Сімферопольського міжрайонного природоохоронного прокурора в інтересах держави в особі Кабінету Міністрів України в особі Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в АР Крим до Лівадійської селищної ради та Товариства з обмеженою відповідальністю “Компанія “Промкерам” про визнання недійсним рішення Лівадійської селищної ради та договору оренди земельної ділянки [Електронний ресурс] Вищий господарський суд України. — URL : http://vgsu.arbitr.gov.ua/docs/28_2320502.html.
23. Шруб, І. В. Функціонування адміністративних судів в Україні: організаційно-правові засади та їх реалізація [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 “Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право” / І. В. Шруб. — К., 2009. — 22 с.
24. Постанова Київського апеляційного господарського суду від 25.01.2010 р. у справі № 35/52 за позовом Приватного підприємства “Науково-виробнича фірма “Емір” до Київської міської ради про визнання частково недійсним рішення [Електронний ресурс] Єдиний державний реєстр судових рішень. — URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/7644053>.

*Рекомендовано до друку кафедрою конституційного та адміністративного права
Національного авіаційного університету
(протокол № 14 від 29 жовтня 2012 року)*

Надійшла до редакції 25.10.2012

Юринец Ю. Л. Проблема разграничения публичной и частной составляющей судебных споров в сфере защиты культурных прав граждан

Рассмотрены особенности судебных споров в сфере обеспечения культурных прав граждан. Показано, что по своей сути такие споры с участием субъектов властных полномочий являются публичными и подлежат рассмотрению преимущественно в административных судах. Вместе с тем в условиях современного процессуального законодательства Украины некоторые публичные споры такого рода практически решаются за пределами административных судов, но при этом сохраняют характер публично-правовых. При таких условиях обязательным для судов является применение конституционного принципа, согласно которому субъект властных полномочий может действовать лишь на основании, в пределах полномочий и способом, предусмотренными Конституцией и законами Украины, и не имеет права подменять законность целесообразностью.

Ключевые слова: культурные права, административное судопроизводство, хозяйственное судопроизводство, публично-правовой спор, публичные отношения, субъект властных полномочий

Yurynets, Yu. L. The Problem of Separation of Public and Private Component of Judicial Disputes in the Field of Protection of Cultural Rights of Citizens

The features of litigation in the field of cultural rights. It is shown that in nature such disputes involving subjects of authority are public and subject to review, mainly in administrative courts. However, in modern procedural legislation of Ukraine some public disputes of this kind practically settled outside the administrative court, but retain the character of public law. Under such circumstances, courts are required to use the constitutional principle according to which the subject of power can act only on the ground within the authority and in the manner envisaged by the Constitution and laws of Ukraine and shall not substitute for the legitimacy of expediency.

Keywords: cultural rights, administrative litigation, commercial litigation, public and legal debate, public relations, public authority.

